

Inleiding.

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Directe aanleiding voor de Wmo zijn de toename van het aantal ouderen en de vermaatschappelijking van de zorg. Beide ontwikkelingen leiden tot een hogere zorg- en ondersteuningsvraag. In de Wmo zijn een aantal wetten samengevoegd, waaronder de Wet voorzieningen gehandicapten, de Welzijnswet en de Hulp bij het huishouden vanuit de AWBZ. De algemene doelstelling van de Wmo is dat de gemeenten haar burgers in staat stelt om "mee te doen" aan de samenleving en zolang mogelijk zelfstandig in de maatschappij te functioneren. Hiervoor is een krachtige sociale structuur nodig waarin begrippen als maatwerk, zelforganisatie, gemeenschapszin, eigen verantwoordelijkheid en burgerschap een grote rol spelen. Dit vergt nieuwe vormen van samenwerking op het domein van wonen, welzijn en zorg, onder regie van gemeenten.

Om de doelstelling van de Wmo zijn structuur te geven is de Wmo verdeeld in negen prestatievelden. Voor een groot deel zijn dit bestaande gemeentelijke taken, die op lokaal en regionaal niveau uitgevoerd worden. De Wmo biedt een goede kans om bestaand beleid te herformuleren en daarbij een integraal beleid op te stellen voor het brede gebied van wonen, welzijn en zorg.

In de aanloop naar de invoering van de Wmo per 1 januari 2007 heeft de gemeenteraad in mei 2006 de notitie Uitgangspunten Wmo gemeente Wieringermeer vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt in deze notitie is de keuze geweest voor een pragmatische insteek wat betreft de invoering van de Wmo: eerst die zaken regelen die per 1 januari 2007 bij wet geregeld moeten zijn.

Daarbij zijn een aantal randvoorwaarden ingevuld voor de uitvoering van de Hulp bij het huishouden en de vormgeving van het loket.

De verdere invulling vindt plaats op basis van dit 4-jarig beleidsplan voor de Wmo. Minimaal elke 4 jaar dient de gemeenteraad een beleidsplan Wmo op te stellen. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden.

Bij de uitvoering van de Wmo wordt er door de Koppuntgemeenten Anna Paulowna, Harenkarspel, Nierdorp, Wieringen, Wieringermeer en Zijpe samengewerkt.

Vanuit pragmatische redenen is besloten het 4-jarig beleidsplan per gemeente op te stellen.

Leeswijzer.

Hoofdstuk 1 geeft de beleidsuitgangspunten weer voor de Wmo.

De verschillende paragrafen in dit hoofdstuk vormen het beleidskader voor de Wmo in de gemeente Wieringermeer.

Hoofdstuk 2 is ingedeeld per prestatieveld. Per prestatieveld wordt in het kort een omschrijving gegeven van het prestatieveld, wat de doelstellingen zijn en waar in de komende 4 jaar de prioriteiten liggen met betrekking tot het beleid per prestatieveld.

Hoofdstuk 3 bevat de financiële uitgangspunten voor het Wmo-beleid.

Hoofdstuk 1. De beleidsuitgangspunten voor de Wmo.

1.1 Algemene Doelstelling van beleid.

“Meedoen” is het devies van de Wmo. Centraal in de Wmo staan de begrippen zelfredzaamheid en participatie. Iedere burger moet mee (kunnen) doen in de maatschappij. Voor veel mensen is deelname aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid. Soms lukt dat niet op eigen kracht.

De Wmo regelt dat de gemeente wettelijk verantwoordelijk is voor het realiseren van bovenstaande doelstelling.

Drie algemene uitgangspunten zijn daarbij van belang:

De eigen verantwoordelijkheid van het individu.

De Wmo gaat er van uit dat de burger allereerst zelf verantwoordelijk is voor de invulling van zijn eigen leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen hierin weg te nemen.

Wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken.

In de tweede plaats ondersteunen burgers elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus niet alleen verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven, maar ook een verantwoordelijkheid zich in te zetten voor mensen in de naaste omgeving. De gemeente stimuleert en faciliteert dit zonedig.

Het vangnet van de gemeente.

Ten slotte biedt de gemeente via algemene individuele en zo mogelijk collectieve voorzieningen een vangnet, voor het geval (kwetsbare) burgers ondanks eigen kracht en onderlinge ondersteuning niet voldoende tot zelfredzaamheid en participatie in staat zijn.

Dat betekent dat iedere burger (zie art. 4.1 uit de wet):

- zijn of haar huishouden kan voeren;
- zich kan verplaatsen in en rond huis;
- zich binnen de gemeenten kan vervoeren en daardoor sociale contacten kan onderhouden.
- Medemensen kan ontmoeten en sociale verbanden kan aangaan.

Onder de Wmo vullen burgers, organisaties van burgers, professionele voorzieningen en gemeente elkaar aan. In het gunstigste geval versterken zij elkaar. Ze moeten samenwerken en afstemmen om de doestellingen van de Wmo te realiseren. Deze visie sluit ook aan bij de gedachte dat de kwaliteit en de (zelf)kracht van de samenleving wordt bepaald door betrokkenheid, solidariteit en gemeenschapszin. Onderlinge betrokkenheid is de basis voor de sociale infrastructuur in de samenleving.

De negen prestatievelden.

De doelstelling van de Wmo en de drie hierboven genoemde uitgangspunten die we daarbij hanteren, veronderstelt een breed terrein van beleidsvelden waarop de gemeente actief moet zijn.

De Wmo gaat uit van negen prestatievelden waarop de gemeenten samenhangend beleid moet formuleren.

1. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

5. Bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijk verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.
8. Het bevorderen van Openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9. Het bevorderen van verslavingbeleid.

1.2 Keuzes maken.

De diversiteit aan aandachtspunten in de prestatievelden met daarbinnen verschillende doelgroepen vereist dat we de komende vier jaar keuzes moeten maken op een aantal terreinen. Waar geven we prioriteit aan en hoe geven we uitvoering daaraan, rekening houdend met de geformuleerde uitgangspunten en rekening houdend met de beschikbare budgetten?

Een belangrijke vraag daarbij is welke ambities we hebben. Wat voor sociale infrastructuur is passend voor onze gemeente, wat moet de rol van de gemeente zijn, wat is de rol van de burger en hoe spelen we in op de toekomstige ontwikkelingen van de gemeente Wieringermeer?

1.3 Ambitie.

Bij de voorbereiding van de invoering per 1 januari 2007 van de Wmo is op grond van pragmatische overwegingen gekozen voor een smalle invoering van de Wmo. Alleen die zaken (minimaal) regelen die wettelijk geregeld dienen te zijn bij de invoering van de Wmo. Veel energie is gaan zitten in de organisatie van de Hulp bij het huishouden en de inrichting van het loket.

Het moment is aangebroken om de Wmo breder in te vullen.

Dat kan op twee manieren:

1. Beperkte herijking van het beleid binnen de financiële kaders van de Wmo.
Uitgangspunt hierbij is een kwaliteitsverbetering vanuit het perspectief van de burger, binnen de grenzen van het huidige Wmo-budget en de prognoses tot 2012. Deze aanpak is pragmatisch waar het de financiële kaders betreft. Tegelijkertijd is er wel de ambitie om op bepaalde beleidsterreinen het beleid te herijken, wat moet resulteren in een samenhangend en klantgericht beleid op het terrein van wonen, welzijn en zorg.
2. Brede sociale herijking.
In deze benadering vindt een herijking plaats van het brede welzijnsterrein op alle negen prestatievelden van de Wmo en aangrenzende beleidsterreinen zoals de WWB, lokaal onderwijsbeleid, lokaal gezondheidsbeleid en lokaal jeugdbeleid. Dit brede beleidsterrein wordt daarmee op integrale wijze in het perspectief van de Wmo geplaatst. De gemeente is tegelijkertijd bereid extra te investeren in wonen, welzijn en zorg, omdat deze thema's van groot belang zijn voor de burgers.

Op de verschillende beleidsvelden zal een mix van smal en soms breder beleid te zien zijn. Het beleidsplan toetst de bestaande situaties aan de uitgangspunten van de Wmo en de onderlinge samenhang met ander beleid. Zaken die goed gaan, moeten zo blijven en waar wenselijk dient verbetering en meer samenhang aangebracht te worden.

In de programmabegroting 2007 zijn afspraken gemaakt over het opstellen van een integraal beleidskader voor het brede welzijnsterrein. Het 4-jarig beleidsplan voor de Wmo, waarin de invulling van de verschillende prestatievelden aan de orde komt, vormt als zodanig dit kader. Met de invulling van de verschillende prestatievelden krijgt het brede welzijnsterrein nadrukkelijk zijn contouren, die in 2008 zijn weerslag vindt in de notitie Welzijnsbeleid gemeente Wieringermeer.

1.4 De taken van de gemeente.

Voor een goede uitvoering van de Wmo zijn twee taken belangrijk:

- Gunstige algemene voorwaarden scheppen voor maatschappelijke deelname van alle burgers, waarmee zelfredzaamheid wordt gestimuleerd en maatschappelijke deelname wordt bevorderd.
- Maatschappelijke ondersteuning bieden aan inwoners die daar zelf niet voor kunnen zorgen op de negen prestatievelden.

1.5 Visie van de gemeente.

De gemeentelijke visie op de Wmo is bepalend voor het beleid dat de gemeente wil voeren. De Wmo loopt dwars door de gemeentelijke begroting heen. Veel beleid rondom de prestatievelden van de Wmo is geformuleerd in de verschillende programma's van de meerjarenbegroting. Vooral programma 3 (Jeugd en Jongeren), 4 (Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening) en 5 (sport en cultuur) hebben betrekking op de Wmo. Maar ook de programma's 1 (ruimtelijke ontwikkeling) en programma 2 (Openbare ruimte) zijn in samenhang met de andere programma's vooral in de voorwaardenscheppende sfeer van essentieel belang bij de vormgeving van de Wmo.

De Wmo is gebaat bij een sterke sociale infrastructuur van onze gemeente. Sterke kanten hiervan zijn:

- verenigingsleven, vrijwilligerswerk en mantelzorg;
- voorzieningen voor onderwijs, ontmoeting, opvang, sport en cultuur;
- kleinschaligheid en eigen identiteit van de dorpen.

Om er voor te zorgen dat deze voorwaarden voor een sterke sociale structuur aanwezig zijn en blijven, vraagt dat de volgende inspanningen:

- bereidheid en mogelijkheid om je als burger in te zetten;
- draagvlak voor instandhouding van het lokale verenigingsleven en van de collectieve voorzieningen;
- ondersteuning van vrijwilligers en de mantelzorgers;
- passende woningen voor personen met beperkingen;
- aanwezigheid van voorzieningen voor specifieke doelgroepen zoals speelvoorzieningen, (speel)ontmoetingsplaatsen, huisvesting voor ouderen, jongeren en seizoenarbeiders;
- sluitende wwz-structuur (wonen/welzijn/zorg);
- samenwerking tussen burger en gemeente.

Gemeentelijke visie op maatschappelijke deelname.

De gemeente heeft de zorg voor het realiseren van een sociale structuur die burgers de gelegenheid geeft tot opvang, ontmoeting, ontspanning en actieve sociale participatie. Respect, betrokkenheid en verantwoordelijkheid strekken zich uit van instanties tot en met individuele burgers, over en weer. Het is van belang vernieuwend beleid te ontwikkelen dat niet langer gericht is op het uitsluitend subsidiëren van lokale instellingen en organisaties, maar op het ondersteunen van het maatschappelijk middenveld waar dit nodig is. Het bevorderen van vrijwilligerswerk en het vergroten van de verantwoordelijkheid van de burgers voor hun eigen leven en dat van de burgers om hen heen (civil society) is van belang. De gemeente dient alert te zijn op de behoeften van burgers die vanwege hun handicap, psycho-sociale

en/of economische problemen onvoldoende kansen hebben op toegang tot en volwaardige actieve deelname aan het sociale leven.

Gemeentelijke visie op maatschappelijke ondersteuning.

Het is nodig om te investeren in de informele zorg- en ondersteuningsnetwerken. Het realiseren van een adequate structuur van welzijns- en zorgvoorzieningen voor inwoners van de gemeente en specifiek voor jongeren, ouderen, gehandicapten en sociaal zwakkeren is de centrale doelstelling van het gemeentelijk beleid. In aanvulling hierop dient de gemeente te voorzien in een vangnet van professionele zorg en ondersteuning afgestemd op en rekening houdend met de mogelijkheden van het aanbod van vrijwilligerswerk en mantelzorg.

1.6 De regierol van de gemeente.

Binnen de Wmo vervult de gemeente verschillende rollen: als beleidsmaker, opdrachtgever en financier. Als regisseur/coördinator heeft de gemeente instrumenten om de Wmo-doelen te bereiken. Met name de regierol is van belang, omdat we in de Wmo te maken hebben met allerlei partijen, formeel en informeel, overheid en particulier, commercieel en niet commercieel, die ieder hun bijdrage moeten leveren om te komen tot een samenhangend Wmo-beleid. Sterke regievoering draagt bij aan vernieuwing, versterking en samenwerking.

Belangrijk:

1. Om de Wmo-doelen te realiseren dient er een evenwicht te zijn tussen regie op afstand en dirigerende regie.
2. Instrumenten ter versterking van de regierol dienen zo nodig te worden ontwikkeld.

1.7 Eigen verantwoordelijkheid versus overheidsverantwoordelijkheid.

Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid zijn kernbegrippen in de Wmo. Het nemen van eigen verantwoordelijkheid en vrijwillige inzet worden gezien als de oplossingen voor knelpunten die zich in de samenleving voordoen. Dit mag er echter niet toe leiden dat de gemeente haar verantwoordelijkheid afwentelt op het individu.

Zwakkeren in de samenleving mogen niet de dupe worden van een te grote nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Voorkomen moet worden dat de toegang tot voorzieningen zo streng wordt bewaakt dat het krijgen ervan een gunst lijkt te zijn.

1.8 Samenhang tussen collectieve en individuele voorzieningen.

Een sterke sociale structuur beschikt over voorzieningen die mensen in staat stellen te participeren in de samenleving. Participeren in de samenleving werkt preventief op de kwaliteit van leven. Er is een directe samenhang tussen het lokale welzijnsbeleid (collectief), het aanbod van voorzieningen in de informele sfeer (bv. algemene hulpdiensten) en het beroep dat wordt gedaan op individuele voorzieningen.

1. De ontwikkeling van algemene en /of collectieve voorzieningen, die participatie bevorderen, is een belangrijk aandachtspunt.
2. Algemene en individuele voorzieningen dienen toegankelijk te zijn voor mensen met beperkingen.

1.9. Civil society.

Een van de doelen van de Wmo is het vergroten van de onderlinge betrokkenheid van mensen voor hun naasten o.a. in de vorm van vrijwilligerswerk en mantelzorg. Tegelijkertijd is de civil society voorwaarde voor het slagen van de Wmo. Civil society betekent dat burgers nadrukkelijk een rol hebben bij de vormgeving van de hulp en ondersteuning vanuit de Wmo.

Het thema speelt dan ook dwars door alle prestatievelden heen.

De gemeente Wieringermeer is een gemeente met een rijk verenigingsleven dat met behulp van vrijwilligers in stand wordt gehouden. De Wmo legt meer dan nu het geval is de nadruk op de

gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de sociale infrastructuur. (Verantwoordelijkheid voor straat en buurt).

Vanwege de bijzondere betekenis van het vrijwilligerswerk voor het slagen van de Wmo geldt de verdere ontwikkeling daarvan als een prioritair aandachtspunt van beleid: het in stand houden en bevorderen van vrijwillige informele solidariteit in de wijken en dorpen.

1. Ontwikkeling van civil society, waarbij het bevorderen van sterke kanten en het wegnemen van knelpunten een belangrijk aandachtspunt van beleid is.
2. Burgerinitiatieven (gericht op ontmoeting en integratie), het voorkomen van sociaal isolement en bevordering van zelfredzaamheid en participatie moeten zichtbaar worden bevorderd.

1.10. Samenwerking met gemeenten.

Wmo-beleid is vooral lokaal beleid. Toch kan samenwerking voordelen hebben t.o.v. de strikt lokale uitvoering. Bovenlokale samenwerking, zoals de samenwerking binnen de Koppuntgemeenten moet leiden tot:

1. vergroten van sturingsmogelijkheden op bovenlokale beleidsterreinen van de Wmo (wonen, vervoer, gezondheidsbeleid etc.);
2. versterking van de positie van de gemeente als gespreks- en onderhandelingspartner met bovenlokaal aangestuurde organisaties;
3. zicht op lokale verschillen in beleid en uitvoering;
4. effectiviteit- en efficiencyvoordelen;
5. een beter aanbod en betere dienstverlening aan de burger;
6. het vergroten van daadkracht.

1.11 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie neemt binnen de Wmo een belangrijke plaats in. Bedoeld wordt hier de deelname aan de totstandkoming van het beleid en de evaluatie daarvan. Als sturingsmodel voor de Wmo is gekozen voor horizontale verantwoording. Gemeenten leggen in de eerste plaats verantwoording af aan de burgers en gebruikers van voorzieningen. In de wet staan de volgende verplichtingen.

1. Jaarlijkse publicatie vóór 1 juli (art. 9.1 Wmo) van een onderzoek naar tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning.
2. De gemeente neemt maatregelen die erop gericht zijn de burgerparticipatie te vergroten.
3. De Wmo-adviesraad wordt tijdig betrokken bij de beleidsontwikkeling en advisering van Wmo-beleid.
4. Conclusies en aanbevelingen van het klanttevredenheidsonderzoek en de landelijke benchmark worden geconcretiseerd in de uitvoeringsplannen.
5. De gemeente vergewist zich van de belangen en behoeften van ingezetenen.
6. De gemeente levert jaarlijks vóór 1 juli gegevens over de prestaties van de gemeente.

De wmo-adviesraad (gezamenlijke raad van Wieringen en Wieringermeer) speelt bij de burgerparticipatie een centrale rol.

Tot zover de beleidsuitgangspunten voor de Wmo. Zij vormen het algemeen beleidskader voor de uitvoering van de Wmo in gemeente Wieringermeer.

Hoofdstuk 2. De prestatievelden.

Per prestatieveld wordt in het kort de huidige situatie beschreven. De (mogelijke) ontwikkelingen en aandachtspunten en de relatie met ander beleid (lokaal en regionaal) worden aangegeven.

Per prestatieveld geven we in het kort de doelstellingen weer. Per prestatieveld zijn de reguliere beleidsnota's en verordeningen aangegeven. Per prestatieveld geven we ook aan om welke prioriteiten het gaat in de periode die het plan bestrijkt. Zo bezien valt deze notitie te lezen als een spoorboekje voor de komende 4 jaar. De uitrol van een realistisch Wmo-beleid voor de komende 4 jaar.

Bij de verdere uitwerking van de prioriteiten in de komende 4 jaar worden -zo mogelijk- kwantificeerbare resultaten geformuleerd.

Prestatieveld 1. Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid van wijken en buurten.

Omschrijving.

Dit prestatieveld is ruim gedefinieerd. De gemeente heeft hier dan ook grote vrijheid om lokale invulling te geven en prioriteiten te stellen. In prestatieveld 1 is de welzijnsfactor dominant aanwezig. Daarnaast bevatten bijna alle andere prestatievelden onderdelen van (bestaand) gemeentelijk welzijnsbeleid.

Er zijn vele manieren waarop de gemeente de sociale samenhang kan bevorderen. Zorgen voor aantrekkelijke accommodaties en plekken waar burgers elkaar kunnen ontmoeten is daar een voorbeeld van. Een (wijk) centrum waar verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd, maakt het mogelijk dat verschillende (doel)groepen elkaar regelmatig tegenkomen. De (breedte)sport kan een belangrijke rol spelen bij het bereiken van de doelstellingen op dit prestatieveld.

Huidig situatie.

Het reguliere welzijnsbeleidsplan (vastgesteld in 1996) kent een benadering die de aandacht van beleid vooral legt bij de bestrijding en voorkoming van achterstandssituaties. Voorzieningen moeten dienen om de *participatie*, *ontplooiing* en *zelfredzaamheid* van inwoners vergroten.

In dit beleid krijgen prioritair de meeste aandacht: maatschappelijke positie en sociaal leefklimaat en het opheffen van achterstandssituaties.

Dit is wat het huidige welzijnsbeleid zegt over de sociale leefomgeving:

Leefomgeving is: sociale contacten in de buurt, gevoel van veiligheid, je prettig voelen in je eigen huis en straat. Daar moet voldoende aandacht aan geschonken worden. Straten en buurten moeten als het ware een soort zelforganisatie kunnen zijn – wij zeggen met nadruk niet moeten – om cohesie in die samenlevinkjes mogelijk te maken. Ondanks toenemend individualisme is saamhorigheid op straat- of buurtniveau van groot belang om je voor diezelfde straat of buurt ook verantwoordelijk te voelen. En dat laatste is dan weer van belang omdat de straat en buurt van de bewoners moeten zijn. Zij voelen zich ervoor verantwoordelijk, zorgen dat het leefbaar is en blijft. Niet steeds de automatische blik naar de gemeente, die immers alles wel regelt." (Pagina 6 Welzijnsbeleidplan gemeente Wieringermeer 1996).

In een nutshell de Wmo avant la lettre. Waarmee tegelijkertijd gezegd is dat veel bestaand beleid past binnen de uitgangspunten van de nieuwe Wmo.

De basisvoorwaarden voor een goede sociale infrastructuur zijn aanwezig in onze gemeente:

1. Het particulier initiatief heeft binnen het gemeentelijk welzijnsbeleid een grote verantwoordelijkheid waar het de leefomgeving en de sociale samenhang betreft. Binnen de regels van het beleid en de subsidieverordening ondersteunt de gemeente deze initiatieven.
2. De gemeente Wieringermeer kenmerkt zich door een rijk en divers verenigingsleven.
3. De dorpen in Wieringermeer kenmerken zich door een eigen identiteit.
4. Er is een adequaat voorzieningenniveau aanwezig op het gebied van wonen, welzijn en zorg (inclusief onderwijs).
5. Er is over het algemeen sprake van een veilige fysieke infrastructuur.

De realisering van het MFC in Kreileroord mag niet onvermeld blijven op dit prestatieveld. Het MFC draagt bij aan de leefbaarheid van Kreileroord.

Ontwikkelingen.

Structuurplan en woonvisie.

In 2006 zijn het structuurplan en de woonvisie door de raad vastgesteld. Twee documenten die een belangrijk markeerpunt betekenen in de verdere ontwikkeling van onze gemeente. Hieronder is de ambitie aangegeven, die onze gemeente nastreeft.

De ambitie wordt (economisch) vooral gedragen door de ontwikkeling van Agriport, Robbenplaat en Wieringerrandmeer.

Groei van werkgelegenheid:	nu ca 4500 arbeidsplaatsen; in 2020 realisering van 7500 nieuwe arbeidsplaatsen
Groei van het aantal inwoners:	nu ca 12.500 inwoners in 2020 20.000 inwoners.
Groei van het aantal woningen:	nu ca 5000 in 2020 10.000.

Brede School Middenmeer.

Met ingang van 1 januari 2009 is de Brede School Middenmeer in gebruik. Bewoners van de Brede School Middenmeer zijn: de drie basisscholen, peuterspeelzaal en kinderopvang en een nevenvestiging van de bibliotheek. Hier liggen kansen voor samenwerking en integratie op wijkniveau die een positieve uitstraling kunnen hebben voor het dorp Middenmeer (in relatie met herstructurering Middenmeer West).

Wiringherlant.

Er is medio 2006 een start gemaakt met de ontwikkeling van nieuwbouw voor RSG Wiringherlant. Inmiddels is het voortraject voor de aanbesteding in gang gezet. Ook hier wordt ingezet op de bredeschoolgedachte.

Hier liggen kansen voor samenwerking en een herwaardering van het voorzieningenniveau, rekening houdend met de groei van het aantal inwoners van de gemeente Wieringermeer.

Herstructureren oude wijken.

De herstructurering van Slootdorp is bijna afgerond.

In Middenmeer is de planontwikkeling nagenoeg afgerond Middenmeer. De provincie heeft gelden beschikbaar gesteld voor een WWZ-project in Middenmeer. Voor Wieringerwerf zijn de eerste contouren in beeld gebracht. De eerste plannen voor herstructurering in het centrum van Wieringerwerf zijn in 2007 geformuleerd.

Bij de herstructurering liggen er veel kansen voor een revitalisering van de buurt. (In Slootdorp, waar de herstructurering en uitbreiding bijna afgerond is, is dit nu al zichtbaar).

Aandachtspunten.

1. De publieke ruimte is meer dan alleen een fysieke ruimte. .

Bovenstaande ontwikkelingen hebben hun maatschappelijke effecten op de leefbaarheid en de sociale samenhang; welk voorzieningenniveau hoort daarbij (kwantitatief en kwalitatief)?

In het structuurplan, het woonplan en de dorpsvisie voor Wieringerwerf ligt de nadruk vooral op de ruimtelijke invulling en fysieke infrastructuur van de omgeving. In de rapporten zijn een aantal algemene basisuitgangspunten geformuleerd voor het voorzieningenbeleid.

- Ouderen bewoners en mensen met een handicap moeten zolang mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.
- Ontwikkeling van brede schoolvoorzieningen en wijksteunpunten.

- Spreiding en concentraties van (sport)voorzieningen binnen de 4 dorpen, waarbij Wieringerwerf als hoofdkern gezien wordt.
- Het belang van goede winkelvoorzieningen.
- Verkeer- en vervoerplan, inclusief parkeren.

In het kader van prestatieveld 1 gaat het om de vraag: hoe realiseren we de sociale samenhang in dorp en wijk en welke voorzieningen zijn daarbij nodig. Met andere woorden, de paragraaf leefbaarheid en sociale cohesie moet nog worden ingevuld.

De verdere uitwerking van het structuurplan en woonplan komt aan de orde in de uitrol, die moet leiden tot bestemmingsplannen in de verschillende gebieden.

Het opzetten van nieuwe wijken is geen sinecure. Het is jammer dat in den lande vaak achteraf geconstateerd moet worden dat voor wat betreft de leefbaarheid van de wijk andere keuzes gemaakt hadden moeten worden. Daarom is het belangrijk dat bij deze ontwikkelingen en de uiteindelijke keuzes bij de opstelling van het bestemmingsplan sprake is van een integrale benadering, waarin de aandacht voor het welzijn en het welbevinden van de burger een dominante plaats innemen.

Bewoners spelen een sleutelrol als het gaat om de leefbaarheid van de buurt. Hoe maakt een wijk of dorp gebruik van de zelfkracht van de bewoners. Hoe mobiliseer je die, hoe betrek je bewoners bij het reilen en zeilen in een dorp, hoe krijgen zij een relatie met hun buurt. De sociale infrastructuur van wijk en dorp (verenigingsleven, scholen en wijkinstellingen) dient daarbij ondersteund te worden. De gemeente heeft in dit proces de regie en maakt afspraken met onder andere de woningbouwcorporatie en welzijnsinstellingen.

De rol van de dorpsverenigingen en andere belangenverenigingen spelen in dit proces een belangrijke rol. Zij kunnen fungeren als klankbord voor beleid.

Vanuit de Wmo is het belangrijk dat bewoners medeverantwoordelijk zijn /worden voor hun buurt. Hoe bevorder je dat? Hoe bevorder je dat bewoners trots kunnen zijn op hun buurt.

Evenwichtige spreiding van belangrijke (basis)voorzieningen per kern is daarbij nodig.

Activiteiten die de leefbaarheid van wijk/dorp vergroten vragen in veel gevallen om goede (gemeentelijke) accommodaties, die tegen een aantrekkelijk tarief gebruikt kunnen worden.

2. Herijking van het huidige welzijnsbeleid.

De herijking van het welzijnsbeleid is om diverse reden al een aantal keren uitgesteld. De invoering van de Wmo is een goed moment om de uitgangspunten voor het welzijnsbeleid opnieuw op te stellen. De Wmo-visie is daarbij leidend.

Rekening houdend met de bovenstaande ontwikkelingen zal het welzijnsbeleid andere accenten moeten krijgen in het verlengde van de doelstellingen in dit prestatieveld en andere prestatievelden.

Relatie met ander beleid.

Lokaal

Lokaal Gezondheidsbeleid.
Bos-impuls(buurt/onderwijs/sport).
Privatisering buitensportaccommodaties.
Breedtesport.
Uitrol van structuurplan/woonvisie.
Welzijnsbeleid (waaronder cultuur).

Regionaal .

Regionaal gezondheidsbeleid.
Regionaal Veiligheidsbeleid.

Doelstellingen prestatieveld 1.

- Inwoners meer bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid en inbreng voor de leefbaarheid van in hun dorp, op zowel fysiek als sociaal gebied. Dit betekent tevens het scheppen van condities voor een actieve betrokkenheid van inwoners bij inrichting en beheer van hun directe woon- en leefomgeving.
- De gemeente Wieringermeer bevordert de sociale samenhang en leefbaarheid in dorp en wijk door het faciliteren en mogelijk maken van een breed scala van georganiseerde sociaal-culturele activiteiten. Ontmoeting/ontspanning/ontplooiing.
- De gemeente Wieringermeer schept (omgeving)condities voor spontane en informele ontmoeting/speelontmoetingsplekken.
- Kunst en cultuur maken nadrukkelijk(er) onderdeel uit van de leefbaarheid en sociale cohesie.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De wmo-agenda.

<u>Prioriteit</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
1. Herijking van het welzijnsbeleidsplan.	1. Het opstellen van een integraal beleidskader voor het brede welzijnsterrein. 2. Herformuleren bestaand beleid.	Vaststelling door raad in 2008
	2. Het opstellen van een subsidieverordening.	Vaststelling door raad in 2008.
	3. Conform de uitgangspunten van de Wmo het actief betrekken van de bewoners per dorp.	
2. Waardering van de dorpsverenigingen.	Ondersteuning en versterking.	In 2009.
2. Integrale benadering bij het opstellen van de bestemmingsplannen.	Projectmatige aanpak van bestemmingsplannen met deelname van de relevante disciplines.	2008 en verder.
3. Binnen de herstructurering Middenmeer West mogelijk maken van (in)formele en spontane ontmoetingsruimtes.	In nauwe samenwerking met de Wooncompagnie invulling geven. Conform de uitgangspunten van de Wmo het actief betrekken van de bewoners per dorp bij vormgeving van beleid.	2008 en verder.
4. Kunst en cultuur.	Opstellen van een kunst en cultuurnotitie. Conform de uitgangspunten van de Wmo het actief betrekken van de bewoners per dorp bij vormgeving van beleid.	Vaststelling door raad eind 2008.

Prestatieveld 2.

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Omschrijving.

Prestatieveld 2 heeft betrekking op de in onze gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval, maar voor wie de zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op de in andere wetgeving vastgelegde taken, zoals in de Wcpv (Wet collectieve preventie volksgezondheid), de integrale jeugdgezondheidszorg en de Leerplichtwet.

Huidige situatie.

De gemeente is verantwoordelijk voor het lokaal jeugdbeleid. Doel van het jeugdbeleid is om optimale ontwikkelingskansen voor jeugdigen te creëren en de voorzieningen voor de jeugd te versterken. Gemeenten voeren de regie in het jeugdbeleid. Deze gemeentelijke regierol houdt in dat de gemeente de uitvoerende instellingen (bijvoorbeeld onderwijs, peuterspeelzaalwerk, jeugdgezondheidszorg en kinderopvang) faciliteert om vanuit hun eigen inhoudelijke expertise een gemeentelijk beleidsdoel vorm te geven. De gemeente stimuleert de samenwerking en de afstemming.

Vanuit operatie Jong hebben de VNG en de provincies afspraken gemaakt over welke functies er op lokaal niveau op het gebied van *preventief* jeugdbeleid tenminste moeten zijn:

- Advies en informatie.
- Signaleren van problemen.
- Toegang tot het hulpaanbod.
- Licht pedagogische hulp.
- Coördinatie van de zorg.

Aan de hand van deze functies is in 2005 het gemeentelijk uitvoeringsplan lokaal jeugdbeleid vastgesteld.

Een belangrijk instrument in het jeugdbeleid is de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen van 0 – tot 21 jaar. Dit vereist een goede afstemming tussen de opeenvolgende stadia van ontwikkeling en de instellingen en organisaties die in de verschillende leeftijdsfases een belangrijke rol (kunnen) spelen.

In 2003 is het jongerenwerk geïntroduceerd. De jongerenwerkster (18 uur) heeft een functie als intermediair voor (probleem)groepen jeugdigen. Zij heeft ook een *signalerende* functie die belangrijk is bij het invullen van de preventieve taak op het gebied van jeugdbeleid. Verder heeft zij een taak op het gebied van informatie, voorlichting en advies en het (doen) organiseren van activiteiten voor jongeren.

Vanuit de regiefunctie is veel aandacht besteed aan de sluitende aanpak. Instellingen en organisaties die zich, veelal op regionaal niveau, bezighouden met de zorg voor de jeugd en die zich toespitsen op de jeugd in problematische (thuis)situaties en op risicogroepen, hebben afspraken gemaakt om de zorg meer te stroomlijnen. De zorg en aandacht moeten de jeugdige en zijn omgeving eerder bereiken. In dit kader zijn het ZAT (Zorgadviesteam), de JAT (Jeugdadviesteam) en het VAT (Voorschools Adviesteam) opgericht. Samenwerkingsverbanden die zich respectievelijk richten op de leeftijdsgroepen 10 – 21 en 0 -10.

Sinds 2006 zijn de 4 peuterspeelzalen in Wieringermeer gefuseerd in de stichting Peuterspeelzalen Wieringermeer. Doel van de fusie en de samenwerking is een verdere professionalisering van het peuterspeelzaalwerk.

Ontwikkelingen.

De ontwikkelingen spitsen zich toe op preventie en sluitende aanpak bij kinderen en ouders met een verhoogd risico. Wat dat betreft is het prestatieveld 2 een belangrijke aanvulling op al bestaand preventief (ondersteuning)beleid. Wij proberen opvoedingsondersteuningspunten in te richten middels (gekoppelde) spreekuurpunten. Een lastig punt hierbij is: hoe organiseer je de bereikbaarheid voor die risicogroepengroepen waar het omgaat.

Vanuit landelijk beleid is er veel aandacht voor de vorming van gemeentelijke centra voor Jeugd en Gezin.

De rol van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in de zorg(processen) voor het kind krijgen - mede in relatie met het bestaande WSNS-beleid- een structureel afgebakend karakter.

Aandachtspunten.

1. Bij het ingewikkelde dossier van de jeugdzorg en het jeugdbeleid ligt voortdurend het gevaar van verdere bureaucrativering om de hoek.
Hoe zijn de de Centra voor Jeugd en gezin in te voeren zonder (achteraf) te moeten constateren dat er weer een "laag" bij komt in het totale zorgproces met als gevolg een verregaandere vervreemding, massieve regeldichtheid en verkokering in de zorg en hulpverlening. Dit werkt contraproductief en gaat gepaard met zorgvermijding en zorgverlamming. (Gert Schout, Zorgvermijding en Zorgverlamming, Groningen). Belangrijk is om de kracht van het lokale te benutten waardoor er een geringere afstand tussen de lokale bevolking en de hulpverlening tot stand kan komen.
Zorgvermijding en zorgverlamming worden teruggedrongen als signalen over kindermishandeling, verkommering en overlast uit de lokale bevolking gemakkelijk(er) hun weg vinden naar de hulpverlening. Dit betekent dat de buurt weet waar de hulpverlening te bereiken is en dat de bewoners erop vertrouwen dat signalen worden opgepakt. Een dergelijke "sensitiviteit" van de lokale buurtbewoners is een andere vertaling van de medeverantwoordelijkheid van burgers onder de Wmo. Onderzocht zou moeten worden hoe de gemeente een dergelijke houding kansen kan geven en condities daarvoor kan creëren. Het impliceert in ieder geval een zekere kleinschaligheid, waarbij professionals van voorzieningen signalen van de buurt kunnen signaleren, daarbij geholpen door sleutelfiguren uit de buurt. Het betekent ook een gebiedsgerichte betrokkenheid van hulpverleners.
2. De steeds weer terugkerende discussie tussen algemeen beleid en specifiek beleid. Concreet: met 90 procent van de jeugd gaat het goed, de thuissituatie kent een prettige continuïteit en stabiliteit waarin kinderen en jeugdigen evenwichtig opgroeien. De aandacht in het jeugdbeleid moet gericht zijn op de risicogroepen. Voor de andere groepen is er het reguliere welzijnsbeleid met ondersteunende faciliteiten op het gebied van ontspanning en ontmoeting.
3. Het jongerenwerk functioneert nu ruim 4 jaar. Sinds 2006 beschikt ook gemeente Wieringen over de functie jongerenwerk. Samenwerking op de verschillende functies van het jongerenwerk biedt voordelen.

Relatie met ander beleid(sontwikkelingen).

Lokaal.

Lokaal Jeugdbeleid.
Lokaal gezondheidsbeleid.
Welzijnsbeleid.
Veiligheidsbeleid.
Horecabeleid.
Lokaal onderwijsbeleid

Regionaal

Gezondheidsbeleid.
OGGZ/Opvang
Rmc/schooluitval.

Doelstellingen prestatieveld 2.

1. Een doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen tot evenwichtige volwassenen is richtinggevend voor gemeentelijk jeugdbeleid.
2. De gemeente kiest voor een preventieve aanpak van mogelijke bedreigingen voor een doorgaande ontwikkelingslijn.
3. De gemeente accentueert het specifieke jeugdbeleid.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De Wmo-agenda.

<u>Prioriteit</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Centrum voor Jeugd en Gezin	Vormgeving binnen bestaande kaders en mogelijkheden in relatie met het lokaal jeugdbeleid.	2009
Het tegengaan van zorgvermijding en zorgverlamming.	De afstand tussen lokale bevolking en hulpverlening verkleinen.	Gedurende de looptijd.
Onderzoek naar de functie van het jongerenwerk in samenwerking met Wieringen.	Activiteiten onderzoek/tevredenheidonderzoek.	2009

Prestatieveld 3. Geven van advies, informatie en ondersteuning van cliënten.

Omschrijving.

Dit prestatieveld is nog niet eerder expliciet vermeld als een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Onder informatie, advies en ondersteuning van cliënten worden de voorzieningen en activiteiten verstaan, die burgers informeren en adviseren over de voorzieningen van de Wmo. Dit hoeft zich dus niet te beperken tot de (individuele) gemeentelijke Wmo-voorzieningen.

De Wmo gaat er tevens van uit dat de gemeente de toegang tot de voorzieningen van de Wmo regelt. Zowel de advies- en ondersteuningsfunctie als het regelen van de toegang tot de voorzieningen biedt gemeente de kans om dit in de vorm van een loket te regelen.

De volgende kenmerken zijn daarbij van belang:

1. Laagdrempeligheid;
2. via diverse wegen bereikbaar;
3. professionele dienstverlening;
4. onafhankelijk van zorgaanbieders;
5. kosteloze dienstverlening vanuit het loket.

Huidige situatie.

Bij de invoering van de Wmo per 1 januari 2007 heeft de gemeente een start gemaakt met het Koppuntloket. De 6 eerder genoemde Koppuntgemeenten werken samen om het Wmo verder vorm te geven. Er is nadrukkelijk gekozen om de frontoffice taken in het lokale Koppuntloket te regelen. Voor de individuele voorzieningen wil zeggen dat tot en met het opmaken van de beschikkingen en de opdrachten die daaruit voortvloeien, de werkzaamheden door de frontoffice-medewerkers gedaan worden. De financiële administratie is uitbesteed aan de ISD (Intergemeentelijke Sociale Dienst te Schagen).

De samenwerking die de gemeenten met elkaar aangaan is niet vrijblijvend en is vastgelegd in een intentieverklaring. De gezamenlijke, gedeelde verantwoordelijkheid die de 6 gemeenten met elkaar nemen is er voor om de regionale ondersteuning te organiseren, te faciliteren en aan te sturen. Sinds de komst van het Wmo loket is er in dit verband een regionaal loketcoördinator werkzaam. Afgesproken is om vanuit een groeimodel verder vorm te geven aan het loket.

Er is bij de invoering van de Wmo veel energie gaan zitten om een uniforme aanpak van de werkprocessen op te zetten. Veel energie is ook gaan zitten in de afstemming met de ISD. Inmiddels is er veel aandacht besteed aan de scholing van de Wmo-consulenten, automatisering en communicatie.

Voor de indicatiestelling van de individuele voorzieningen kan het CIZ ingeschakeld worden. De individuele gemeenten zijn overeenkomsten aangegaan met het CIZ en hebben de overeenkomst met de GGD opgezegd.

De huidige praktijk in onze eigen gemeente geeft aan dat voor de Hulp bij het huishouden de indicatiestelling voor bijna 100 procent door de eigen consulenten wordt gedaan en voor de (voormalige) Wvg-voorzieningen ligt de verhouding op 50/50.

Ontwikkelingen.

Na één jaar draaien zijn de werkzaamheden voor het loket op het gebied van de individuele voorzieningen van de Wmo helder. Duidelijk is dat er vooralsnog geen uitbreiding komt met andere voorzieningen uit de AWBZ. Dit geeft ruimte om te werken aan de verdere ontwikkeling van het Koppuntloket Wmo .

Aandachtspunten.

- De consulent Wmo (loketmedewerker) dient over de juiste competenties te beschikken en over de nodige specialistische kennis met betrekking tot de Wmo. Scholing blijft specifieke aandacht houden.
- Zelf indiceren heeft grote voordelen. Sneller voor de cliënt en minder kosten, minder afhankelijk van het CIZ.
- Gemakkelijke toegang tot de lokale en regionale sociale kaart voor zowel de cliënt als de medewerkers; steeds actuele informatie van organisaties en instellingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn.
- Hoe verder vorm te geven aan de verbreding en verdieping van het loket? Daarbij in het bijzonder de alledaagse praktijk niet uit het oog verliezen en er voor waken dat de praktijk geen verdere bureaucratie toelaat. Hoe het loket te verbreden tot één loket voor Wonen, Welzijn en Zorg in relatie met het dienstverleningsconcept van gemeente Wieringermeer?
- Structurele publiciteit geven aan het Wmo Koppuntloket.

Relatie met ander beleid(ontwikkelingen).

Lokaal

Regionaal.

Gemeentelijk dienstverleningsbeleid.

Koppuntbeleid.

Regionale ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening.

Doelstellingen prestatieveld 3.

Inwoners ondersteunen ter bevordering van deelname aan de samenleving door:

1. het realiseren van de info- en adviesfunctie: het bieden van voorzieningen en activiteiten, die de burgers informeren en adviseren over gemeentelijke en regionale voorzieningen binnen de Wmo.
2. het snel, cliëntvriendelijk en adequaat regelen van de toegang tot de voorzieningen op het gebied van de Wmo.
3. het bieden van deskundige onafhankelijke cliëntondersteuning.

De primaire doelgroepen op dit prestatieveld zijn: ouderen, mensen met een beperking, mantelzorgers en vrijwilligers.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar.De Wmo-agenda.

<u>Prioriteit</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Deskundigheidsbevordering vooral op het gebied van indiceren in eigen beheer.	Specifieke scholing Gezamenlijk model voor de Koppuntgemeenten.	2008 -12
Verdieping sociale kaart	Scholing	2008-12
Verbreding en verdieping van het loket.	In regionaal verband de lokale behoefte aan verbreding en verdieping onderzoeken, mede op basis van gegevens van evaluatie 2007/2008.	2009
Digitaal loket.	Via de gemeentelijke website.	2009.

Prestatieveld 4. Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

Omschrijving.

Vrijwilligerswerk.

De vrijwillige inzet van burgers, zowel in informeel als formeel verband, zowel in ongeorganiseerd verband als in georganiseerd verband, vormt een actieve bijdrage aan de samenleving en het nemen van verantwoordelijkheid daarin. Met vrijwilligerswerk geven burgers hun eigen 'meedoen' vorm, ze dragen ook bij aan het 'meedoen' van kwetsbare groepen. De doelstelling van de Wmo is 'meedoen' in de brede zin van het woord; ondersteuning en stimulering van de vrijwillige inzet op alle terreinen van de samenleving is dan ook belangrijk.

Mantelzorg.

Mantelzorg kan omschreven worden als langdurige zorg die, niet in het kader van een hulpverlenend beroep, wordt aangeboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Daarbij wordt uitgegaan van een zorgperiode van ten minste 3 maanden en een intensiteit van ten minste 8 uur per week. Mantelzorg wordt verleend aan bijvoorbeeld mensen met dementie, mensen die een herseninfarct hebben gehad, patiënten die chronisch ziek zijn, alleenstaande ouderen of (ouders van) gehandicapte kinderen.

Huidige situatie.

Zowel op het gebied van het vrijwilligerswerk als de mantelzorg is in onze gemeente weinig beleid ontwikkeld. Het reguliere welzijnsbeleid besteedt geen specifieke aandacht aan het vrijwilligerswerk en de mate van de ondersteuning hierin door de gemeente. De ondersteuning van het vrijwilligerswerk en de waardering daarvan is een impliciet onderdeel van de reguliere subsidies en de indirecte subsidies voor het gebruik van de gemeentelijke accommodaties.

Vanuit de activiteiten van voorheen Graag Gedaan is het Meldpunt Vrijwilligersactiviteiten opgericht in 1998 (met veel ondersteuning vanuit de gemeente). In 1999 is een onderzoek verricht naar de ondersteuningsbehoefte bij diverse verenigingen en instellingen voor het vrijwilligerswerk. Een van de aanbevelingen was om te komen tot een zelfstandig meldpunt voor het vrijwilligerswerk met een eigen bestuur. Hier was weinig animo voor. Het Meldpunt heeft de activiteiten dan ook niet voort kunnen zetten. De bemoeienis van de gemeente met "hun" vrijwilligers werd door de organisaties en instellingen soms als bedreigend ervaren. In ieder geval werd duidelijk dat de vrijwilliger niet bestaat en vele gezichten kent.

De mantelzorg is met de komst van de Wmo een nieuw beleidsterrein voor de gemeente.

Inwoners van onze gemeente kunnen een beroep op ondersteuning doen bij het Steunpunt voor de Mantelzorg, geleid door Omring te Den Helder. Deze organisatie werd financieel ondersteund door AWBZ gelden van de Zorgverzekeraar.

In het kader van de WMO is vanaf 2007 de zogenaamde CVTM-regeling (coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg) van de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten. De gemeenten in de Kop van Noord-Holland hebben besloten de ondersteuningsorganisaties die voorheen vanuit de AWBZ gefinancierd werden in het overgangsjaar 2007 en 2008 te blijven ondersteunen en in 2008 de ondersteuningstructuur te herijken. Dit zijn: het steunpunt mantelzorg (Corbis plus), de mantelzorgmakelaar en het project vrijwillige thuiszorg van Humanitas. Deze bieden de volgende dienstverlening:

Het Steunpunt mantelzorg

- is een aanspreekpunt voor alle mantelzorgers, hulpverleners en andere betrokkenen: biedt informatie, emotionele en praktische ondersteuning;
- is vanuit het landelijke netwerk de organisatie die opkomt voor de positie van de mantelzorgers, fungeert als wegwijzer op het gebied van mantelzorg;
- bemiddelt bij de inzet van vrijwilligers en bewaakt het regionale aanbod aan mantelzorgondersteuning, signaleert lacunes en onderneemt hierop zonedig actie;
- organiseert themabijeenkomsten voor mantelzorgers (de zgn. mantelzorgsalon) en activiteiten op de Dag van de mantelzorg.

De Mantelzorgmakelaar

- neemt allerlei regeltaken van de mantelzorger tijdelijk over;
- bemiddelt en informeert bij instanties en werkgevers voor mantelzorgers die specifieke regeltaken overgenomen willen zien;
- biedt hulp bij het doen van aanvragen, het indienen van klachten en het op orde stellen van financiën.

Het project Vrijwillige thuiszorg van Humanitas

zet vaste vrijwilligers in die regelmatig op bezoek gaan bij chronisch zieken, ouderen of gehandicapten, waarmee de mantelzorger kan worden ontlast.

De familievertrouwenspersoon richt zich specifiek op familieleden en/of direct betrokkenen van mensen met psychiatrische problemen en zorgt voor :

- hulp en informatieverstrekking vooral op de geestelijke gezondheidszorg,
- voorlichting en communicatieverbetering tussen familie van psychiatrische patiënten en de GGZ.

Ontwikkelingen.

Hoewel enige jaren geleden de trend zichtbaar werd en gewaarschuwd werd voor een tekort aan vrijwilligers heeft recent het SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) gemeld dat die trend zich niet doorgezet heeft. Nog steeds zetten veel mensen zich in voor het verenigingsleven en veel mensen dragen "hun steentje bij" aan de samenleving in georganiseerd verenigingsverband of ongebonden. De vrijwillige inzet kent vele gradaties en verschijningsvormen. Wat dit betreft is het vrijwilligerswerk meer divers geworden. De laatste jaren zijn veel ondersteuningspunten en meldpunten of vacaturebanken voor het vrijwilligerswerk opgericht met wisselende resultaten en succes.

Recent doet ook de maatschappelijke stage zijn intreden. De ervaring hiermee maken de inzet voor het vrijwilligerswerk zichtbaar en vergroten het potentieel aan vrijwilligers.

In relatie met de toenemende dubbele vergrijzing wordt met betrekking tot de mantelzorg het volgende inzicht steeds belangrijker: in eerste instantie is de mantelzorg goed te combineren met het eigen werk in of buitenshuis. In deze situatie geeft de inzet voldoening aan de mantelzorger. Na verloop van tijd kan een zorgsituatie echter dusdanig zwaar worden door voortschrijding van de ziekte, dementie of andere omstandigheden, dat de zorg evenredig veel gaat vragen van de mantelzorger. Veel mantelzorgers en hun omgeving worden zich te laat bewust hiervan. Deze problematiek moet onderdeel worden van het gemeentelijk beleid voor de mantelzorgondersteuning.

Aandachtspunten.

- Vrijwilligerswerk.

De organisatie van, de schaal waarop, de mate en aard van ondersteuning zijn belangrijke aandachtspunten bij het verder vorm geven van het beleid rond het vrijwilligerswerk. Hoe Wmo-proof is het vrijwilligerswerk? Krijgt het vrijwilligerswerk vanuit de visie en de uitgangspunten van de Wmo voldoende kansen?

In het kader van de WWB (Wet Werk en Bijstand) werkt het vrijwilligerswerk activerend en vergemakkelijkt de toeleiding naar betaald werk. Aansluiten bij een regionaal steunpunt vrijwilligerswerk vergroot de kans op een gerichte aanpak.

- Mantelzorg:

De draaglast mag de draagkracht niet overstijgen of met andere woorden: hoe moeten signalen hierover uitgezonden worden en wie vangt ze op.

De noodzaak van mantelzorg wordt zichtbaar in de toenemende hulpvraag en ondersteuning. De overheid kan deze zorg niet dwingend organiseren. Binnen de Wmo wordt de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid binnen de eigen sociale omgeving. Hoe kunnen we de burger sensitief maken voor het nemen van die verantwoordelijkheid en hoe faciliteert de gemeente hierin?

Relatie met ander beleid(ontwikkelingen).

Lokaal.

Regionaal

Welzijnsbeleid.

Regionale steunpunten.
WWB

Doelstellingen prestatieveld 4.

Vrijwilligerswerk: de gemeente wil de maatschappelijke participatie van de inwoners bevorderen en zij faciliteert en ondersteunt het vrijwilligerswerk hiertoe.

Mantelzorg: de gemeente wil met het opstellen van het mantelzorgbeleid de mantelzorgers in Wieringermeer ondersteunen in hun mantelzorgtaak. De ondersteuning richt zich vooral op bewustwording, regie, participatie, stimulering, respijtzorg, facilitering en preventie. Deze taken voert zij gericht uit met behulp van de inzet van de regionale ondersteuningsinstellingen rondom de mantelzorg.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De Wmo-agenda.

<u>Prioriteit</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Ondersteuningstructuur voor de mantelzorg voortzetten (herijking).	Contracten met Corbis Plus, Zorgmakelaar, Humanitas en GGZ.	2008
Verantwoordelijkheid en de regiefunctie voor de mantelzorg duidelijk maken.	Notitie i.s.m. ondersteuningsinstituut voor de mantelzorg. Analyse naar behoeften en wensen, knelpunten etc.	2009.
Zichtbaar maken (van de noodzaak) van mantelzorg.	Onderdeel van het werkproces bij aanvraag etc. in het Wmo-loket. Meer publiciteit.	2008 en verder.
Dag van de mantelzorg.	Eens in de twee jaar	2008
Aandacht voor het vrijwilligerswerk.	Onderdeel van de herijking van het welzijnsbeleid.	2008 en verder
Onderzoek naar noodzaak van aansluiting (regionaal) steunpunt	Onderdeel van de herijking van het welzijnsbeleid.	2008
Dag van de vrijwilliger	Eens in de twee jaar.	2009.

Prestatieveld 5. Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem;

Omschrijving.

In het vijfde prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin hoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij deze maatregelen nagedacht is over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen. Met dit prestatieveld wordt voornamelijk het algemene beleid van de gemeenten aan de orde gesteld met het oogmerk om de samenleving beter toegankelijk te maken voor mensen met beperkingen.

In de eerste plaats gaat het om fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte, vervoer, gemeentelijke gebouwen, gebouwen met algemene voorzieningen en commerciële voorzieningen. In de tweede plaats gaat het om bereiken van groepen mensen die niet of nauwelijks participeren in de samenleving. Te denken valt bij voorbeeld aan activiteiten met een sociaalrecreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen.

Huidige situatie.

Bij de inrichting van de publieke ruimte wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid van de openbare ruimte, in het bijzonder voor mensen met een beperking. Bij de inrichting van de nieuwe wijken wordt -bezien uit oogpunt van veiligheid- een 30-km zone gehanteerd en bij de drempellocaties wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid voor rolstoelers, scootmobielen en rollators.

Bij de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen gelden de regels van het Bouwbesluit. Dit geldt ook voor particuliere gebouwen met een sociaal-recreatief karakter.

Ontwikkelingen.

In het kader van het project Bundeling Doelgroepenvervoer Kop van Noord-Holland is specifiek een aantal projecten bedoeld ter verbetering van toegankelijkheid en bereikbaarheid openbaar vervoer.

- Vervoermodule voor het Wmo-loket.
- Promotie gebruik Valys (bovenregionaal Wmo vervoer).
- Halteaanpassingen in verband met de toegankelijkheid.

De toegankelijkheid van zowel de openbare ruimte als de openbare gebouwen maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de leefbaarheid van dorp of wijk. Vanuit het oogpunt van (verkeer)veiligheid wordt tegenwoordig meer aandacht besteed aan de belevingswereld van mensen met een beperking.

Aandachtspunten.

De vermaatschappelijking en de extramuralisering van de zorg legt een extra druk op de zorgplicht van de gemeente. Naast de specifieke voorzieningen moeten ook de algemene voorzieningen voor gehandicapten en ouderen toegankelijk(er) worden.

Relatie met ander beleid.

Lokaal

Regionaal.

Structuurplan

Regionaal Woonplan

Woonplan.

Doelstelling prestatieveld 5.

De inwoners van Wieringermeer kennen geen belemmeringen op het gebied van toegankelijkheid en bereikbaarheid van de openbare ruimte en van de (openbare) gebouwen.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De Wmo-agenda.

<u>Prioriteiten.</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Het in kaart brengen van belemmeringen voor de doelgroep.	Toegankelijkheidsonderzoek Van zowel gemeentelijke accommodaties als de fysieke ruimte	2009

Prestatieveld 6

Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijk verkeer;

Omschrijving

Het zesde prestatieveld betreft de verstrekking van specifieke, op de persoon toegesneden voorzieningen. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Voor de hand liggende vormen zijn woonvoorzieningen, rolstoelen, sportrolstoelen, begeleiding bij zelfstandig wonen, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, vervoersvoorzieningen, klussendiensten, maar ook aanbod van algemeen maatschappelijk werk of vormen van psychosociale hulpverlening.

Bij het verstrekken van individuele voorzieningen gaat de Wmo uit van de compensatieplicht. Dit houdt in dat de gemeente de plicht heeft om beperkingen in zelfredzaamheid weg te nemen en de deelname aan het normale maatschappelijk verkeer mogelijk te maken voor de burgers. De voorzieningen worden op grond van de gemeentelijke Wmo Verordening verstrekt. Het Voorzieningenboek en het Financieel besluit maken onderdeel uit van de Verordening.

Huidige situatie.

Bij de invoering van de Wmo per 1 januari 2007 zijn gemeenten naast de individuele verstrekkingen van de oude Wvg-voorzieningen ook verantwoordelijk voor de Hulp bij het huishouden, die daarvóór middels de AWBZ werd geregeld. De werkzaamheden op prestatieveld 6 spitsen zich -naast de verstrekkingen vanuit de oude Wvg- vooral ook toe op deze nieuwe voorziening. De gemeenten in Noord-Holland Noord hebben de Hulp bij het huishouden gezamenlijk aanbesteed.

Eind 2006 zijn voor de Wmo de verordening, het verstrekkingenboek en het financieel besluit vastgesteld. Voor de opstelling hiervan en de verdere uitvoering werkt Wieringermeer samen met de gemeenten in het Koppuntverband.

In het eerste jaar van de Wmo is veel energie gaan zitten in de organisatie van de Hulp bij het Huishouden. Voor de gemeente Wieringermeer gaat het nu om ca 340 cliënten die Hulp bij het Huishouden hebben.

Voor de verstrekkingen vanuit de voormalige Wvg is er met de invoering van de Wmo niets veranderd.

De financiële administratie van de individuele verstrekkingen Wmo wordt uitgevoerd door de ISD.

Ontwikkelingen.

Binnen de Wmo is er sprake van 2 categorieën Hulp bij het Huishouden: HH1 en HH2. Bij de aanbesteding zijn afspraken gemaakt over de maximale tarieven hiervan: HH1 € 14,- en HH 2 € 21,50. Van het cliëntenbestand dat wij overnamen, maakte 10 procent gebruik van HH1 en 90 % van HH2.

HH1 wordt geïndiceerd als cliënten door lichamelijke beperkingen niet in staat zijn de voorkomende huishoudelijke werkzaamheden te verrichten. HH2 wordt geïndiceerd wanneer cliënten de regie over het huishouden niet meer kunnen voeren, bijvoorbeeld bij psychiatrische en/of psychogeriatrische aandoeningen en bij psychosociale problemen.

Ten opzichte van de situatie voor de invoering van de Wmo vinden er nu veel meer indicaties HH1 plaats. Op grond van de huidige ervaringen bij indicaties en herindicaties die nu uitgevoerd zijn, is de verdeling ca 50 % in HH 1 en 50 procent in HH2.

Herindicaties.

In de Wmo zijn twee overgangsartikelen opgenomen, namelijk artikel 40 (Wvg) en artikel 41 (AWBZ). Deze bepalingen regelen het overgangsrecht voor mensen die op 31 december 2006 rechten op grond van de Wvg genieten of een indicatiebesluit op grond van de AWBZ hebben voor Huishoudelijke verzorging. Het overgangsrecht voor de overgangsccliënten eindigde na 31 december 2007. Vanaf die datum hebben deze cliënten een nieuwe beschikking onder de Wmo gekregen. Zij zijn hiervoor geherindiceerd.

De categorie 80-plus is niet geherindiceerd. Zij hebben automatisch een herindicatiebesluit onder de Wmo gekregen.

Van de categorie 80-min is 50 % van de categorie HH2 naar HH1 gegaan.

De verhouding HH1 en HH2 voor alle cliënten Hulp bij het huishouden ligt na de herindicaties op 67% HH2 en 33 % HH 1. Het zal duidelijk zijn dat de totale verhouding uiteindelijk op ongeveer fifty-fifty uitkomt.

PGB.

Onder de Wmo kunnen de cliënten kiezen tussen een voorziening in natura of een Persoonsgebonden Budget (pgb). In ons cliëntenbestand hebben 14 personen een Pgb. In 2007 2 nieuwe cliënten die kozen voor een Pgb.

De administratieve werkzaamheden en de jaarlijkse verantwoording van het pgb-budget lijkt de cliënt toch af te schrikken. Voor de ondersteuning hierbij kan de cliënt overigens een beroep doen op de Sociale Verzekeringsbank. De kosten hiervan worden door de gemeente betaald.

Aandachtspunten.

Door de verschuiving HH2 naar HH1 worden de zorgaanbieders geconfronteerd met het feit dat zij te duur personeel in huis hebben, met als gevolg dat er mogelijk ontslagen vallen. Tegelijkertijd is het nog maar de vraag of de zorgaanbieder kan beschikken over genoeg deskundig personeel voor de categorie HH1.

De contracten uit de eerste Europese aanbesteding lopen op 1 januari 2009 af.

De kwaliteit van de zorg is en blijft een belangrijk aandachtspunt.

Het huidige contractbeheer (uitgevoerd door Q-consult) zal op basis van de ervaringen zorgvuldig het programma van eisen op moeten stellen voor de tweede aanbesteding.

Hulpmiddelen Wmo/Wvg.

Het contract voor de hulpmiddelen voor de rolstoelen, scootmobielen en driewielfietsen dateert van 1 april 1994, toen de Wvg ingevoerd werd. Er is sindsdien een aantal aanpassingen geweest op het contract.

Vooraf het (preventief) onderhoud en de tarieven hiervoor zijn de laatste jaren herhaaldelijk punt van discussie geweest. Onlangs heeft gemeente Schagen een uitgebreid onderzoek uitgevoerd over de inkoop van de hulpmiddelen. De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot het voorstel om met de gemeenten uit de Kop van Noord-Holland, die allemaal hetzelfde contract met de Thuiszorgwinkel hebben, de inkoop van de hulpmiddelen Wmo Europees aan te besteden.

Evaluatie van het verstrekkingenbeleid onder de Wmo.

Bij de vaststelling van de Wmo-verordening in september van vorig jaar, heeft de raad de voorwaarde gesteld dat er een evaluatie zou volgen na een half jaar Wmo in uitvoering. De uitkomsten van deze evaluatie zullen pas in het voorjaar van 2008 volgen. Het voordeel is dat er over een langere periode gekeken kan worden naar de uitvoering en "de ergste kruitdampen opgetrokken zijn".

Met de diverse inspraakorganen uit de Koppuntgemeenten is dit afgestemd.

De Seniorenraad en het Platform Gehandicapten Wieringermeer hebben de bedoelde documenten zorgvuldig geanalyseerd en van commentaar voorzien. De opmerkingen worden -indien noodzakelijk- verwerkt bij het aanpassen van de documenten.

Jaarlijks klanttevredenheid onderzoek.

De Wmo schrijft voor dat er jaarlijks (vóór 1 juli) een Klanttevredenheidonderzoek plaatsvindt. Voor het eerst zal dit in 2008 uitgevoerd worden.

De resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek specifiek voor de Hulp bij het huishouden dat uitgevoerd wordt door Q-consult, de contractbeheerder van de Hulp bij het huishouden, worden daarbij meegenomen.

Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig.

In principe wordt bij de verstrekking van individuele voorzieningen voorrang gegeven aan een algemene of een collectieve voorziening. Dit houdt in dat bij de indicatiestelling wordt bezien of een algemene of collectieve voorziening in plaats van een individuele voorziening het problemen adequaat op kan lossen. De maaltijdsdienst en de klussendienst worden hierbij vaak als voorbeeld gehanteerd. Bij de indicatiestelling wordt op grond van de beperking(en) en de zorgsituatie de zorgbehoefte *op maat* vastgesteld om zodoende ook te voldoen aan de compensatieplicht. De inzet van de collectieve middelen vereist een zorgvuldig afwegingsproces. De kwaliteit van een dergelijke collectieve voorziening is onderdeel van dat proces.

Relatie met ander beleid(ontwikkelingen).

Lokaal

Lokaal welzijnsbeleid.
Lokaal gezondheidsbeleid.

Regionaal.

GGD/Gezondheidsbeleid.
Gezamenlijk(uitvoerings)beleid Koppunt

Verordening voorzieningen maatschappelijke
Ondersteuning Wieringermeer.
Voorzieningenboek maatschappelijke ondersteuning
Wieringermeer.
Besluit maatschappelijke ondersteuning Wieringermeer.

Doelstelling prestatieveld 6.

Het verstrekken van individuele voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en mensen met een psychosociaal probleem. Hiermee wordt het zelfstandig functioneren en de deelname aan het maatschappelijk verkeer van deze doelgroep behouden en bevorderd. Als randvoorwaarde gelden de wettelijke en de financiële mogelijkheden.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De Wmo-agenda.

<u>Prioriteiten</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Evaluatie verstrekkingenbeleid.	Op grond van de ingediende zienswijzen en commentaren en op grond van te wijzigen beleid.	Voorjaar 2008. 2009/10/11.
Klanttevredenheidonderzoek.	Gezamenlijke format koppuntgemeenten.	2008/2009/2010/2011.
Aanbesteding Hulpmiddelen Wmo	Gezamenlijk met de gemeenten uit de Kop van Noord-Holland.	2008.
Aanbesteding Hulp bij het Huishouden.	Met de gemeenten uit Noord-Holland Noord	Start medio 2008.

Prestatieveld 7, 8 en 9.

Omschrijving.

De drie prestatievelden worden in het beleidsplan Wmo geclusterd. De reden hiervan is dat het hier doelgroepen betreft die vaak kampen met eenzelfde (multi)problematiek. Inwoners in een complexe en kwetsbare probleemsituatie. Een reden is ook dat voor beleid en de uitvoering hiervan de gemeente Den Helder als centrumfunctie fungeert.

Prestatieveld 7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Maatschappelijke opvang omvat alle activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door één of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Het gaat om mensen met veelsoortige problemen (rond huisvesting, financiën, gedrag/ziekte/verslaving, problemen met maatschappelijke deelname). De doelgroep bestaat enerzijds uit thuiswonende mensen met een dreigende huisuitzetting en risico op verdere teloorgang en anderzijds mensen met meervoudige problemen die sinds kort of reeds langdurig op straat leven, zorgmijndend gedrag vertonen en/of soms voor overlast zorgen.

Onder vrouwenopvang verstaan we het tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of van geweld. Vaak wordt in dit verband de term 'huiselijk geweld' gebruikt.

Prestatieveld 8. Het bevorderen van Openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;

Onder het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) wordt verstaan:

- het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg;
- het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen;
- het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen;
- het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGz.

Gemeenten zijn er verantwoordelijk voor dat burgers met psychische problemen en verslavingsproblemen hun weg naar de hulpverlening vinden. Het gaat onder andere om het signaleren van problemen bij sociaal kwetsbare mensen, contact houden, de begeleiding naar hulp en ongevraagde nazorg om terugval te voorkomen. Tot de invoering van de Wmo vielen deze activiteiten onder Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en de subsidieregeling AFBZ (Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten).

Prestatieveld 9. Het bevorderen van verslavingbeleid.

De (ambulante) verslavingszorg omvat activiteiten die gericht zijn op preventie van verslavingsproblemen en op ambulante hulpverlening, inclusief activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving.

Verslaving is een chronische aandoening waaraan een combinatie van biologische, psychische en sociale oorzaken ten grondslag ligt. De ernst van de verslaving wordt bepaald door meerdere factoren en is zeer uiteenlopend.

Evenals bij de maatschappelijke opvang zijn bij de verslavingszorg grofweg een drietal functies te onderscheiden:

- preventie/signalering;
- behandeling en zorg;
- maatschappelijk herstel.

De doelgroep van de sociale verslavingszorg bestaat uit chronische verslaafden met meervoudige en sterk met elkaar verweven problemen op diverse gebieden, zoals verslaving, lichamelijke en psychische gezondheid, werk en inkomen, dagbesteding, huisvesting, vrienden, familie en zorgcontacten, overlast en justitie. Sociale verslavingszorg richt zich in eerste instantie op stabilisatie.

Het vraagt om een breed aanbod waarin de begrippen ketenzorg en integrale aanpak een belangrijke rol spelen. Samenwerking tussen verslavingszorg, andere zorgaanbieders, maatschappelijke opvangorganisaties, de gemeente en andere relevante organisaties is van cruciaal belang om voor deze doelgroepen goede resultaten te bereiken. De sociale verslavingszorg richt zich ook op het voorkomen en bestrijden van overlast.

Bovengenoemde cluster is te benoemen als: de gemeentelijke zorg en aandacht voor verkommering en verloedering uit de lokale gemeenschap.

Een opsomming: schulden, huiselijk geweld, verslaving, huisuitzetting, verwaarlozing, zelfverwaarlozing, vereenzaming, dakloosheid, woonoverlast, opvoedingsproblematiek.

Inwoners met deze problematiek bevinden zich in de gevarezone als het gaat om participatie en meedoen.

(Een schatting op basis van landelijke gegevens: het gaat in een plattelandsgemeente als Wieringermeer om 1 procent van de lokale bevolking. Dat zijn dan al gauw zo'n 125 personen).

Huidige situatie.

- Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid voor de kwetsbare inwoners die het zelfstandig niet redden en voor wie maatschappelijke uitval dreigt. Er wordt een lokaal en bovenlokaal beleid gevoerd om maatschappelijke uitval te voorkomen en maatschappelijk herstel te bevorderen.
- De regie van het bovenlokaal beleid ligt in handen van centrumgemeente Den Helder. Er is een keuze gemaakt voor voortzetting van regionaal beleid en aanpak. Conform de Wmo vindt periodiek ambtelijke en bestuurlijke afstemming plaats met de regiogemeenten over de inzet van de specifieke (bovenlokale) oggz-middelen en andere subsidiestromen.
- Op het beleidsterrein van bovengenoemde prestatievelden gaat het om:
 1. Preventie/signalering van maatschappelijke uitval.
 2. Opvang van maatschappelijke uitval.
 3. Behandeling/begeleiding.
 4. Maatschappelijk herstel.
- Een samenhangend en effectief voorzieningenstructuur op bovenlokaal en lokaal niveau voor de uitvoering van beleid.

Ontwikkelingen/Aandachtspunten.

Centrumgemeente Den Helder is momenteel bezig met het opstellen van een herziene overkoepelende nota: "Maatschappelijke Opvang in de Kop van Noord-Holland".

Deze nota omvat het brede terrein van de opvang, verslavingszorg en Oggz-beleid.

De voorzieningen op dit terrein (o.m. Stichting Dak- en thuislozenopvang Den Helder, Brijder Verslavingszorg, functies GGD Hollands Noorden, GGZ, Stichting Blijf van Mijn Lijf, Advies- en steunpunt Huiselijk Geweld en woningbouwcorporaties) worden tegen het licht gehouden.

Ook de preventieactiviteiten en de outreachende aanpak op sommige domeinen van de verkommering worden beken op knelpunten en verbeterpunten.

Een belangrijk aandachtspunt bij de drie prestatievelden is het zogenaamde "Stedelijk kompas". Door de vier grote steden is een 'Plan van aanpak maatschappelijke opvang' ontwikkeld, dat zich specifiek richt op zorgmijders, daklozen en personen met een risico op dakloosheid. Dit beleid wordt stapsgewijs uitgebreid naar de grotere en kleinere steden met hun regio's.

Het plan van aanpak voorziet in maatregelen die ertoe leiden dat in 2013:

- voor alle daklozen een trajectplan is opgesteld dat voorziet in inkomen, passende huisvesting, effectieve ondersteuning en zorg, zinnige dagbesteding en/of voor zover mogelijk werk;
- dakloosheid ten gevolge van huisuitzetting is gedaald;
- dakloosheid na detentie (vrijwel) niet meer voorkomt;
- dakloosheid ten gevolge van het afwentelen door andere instellingen (vrijwel) niet meer voorkomt;
- overlastgevend gedrag van de doelgroep is verminderd.

Het rijk heeft de centrumgemeenten uitgenodigd om een eigen Stedelijk Kompas te ontwikkelen en dat uiterlijk 1 april 2008 bij het rijk in te dienen. Het rijk heeft extra AWBZ-middelen voor de (mede) financiering van het Stedelijk kompas in het vooruitzicht gesteld.

Een tweetal diensten wordt door de regio als basisvoorziening OGGz beschouwd:

- een meldpunt waar burgers en instellingen hun signaal over zorgwekkende situaties van verloedering, zorgmijding en overlast kunnen melden;
- een aanbod van bemoeizorg, waar op outreachende wijze (eventueel met behulp van repressieve drang) kwetsbare personen worden gemotiveerd reguliere zorg te accepteren.

Met het beschikbaar stellen van extra middelen aan de GGD t.b.v. de OGGz-aanpak hebben de regiogemeenten duidelijk gemaakt de bovengenoemde twee functies eveneens te beschouwen als basisvoorzieningen voor de regio. Om de basisinfrastructuur van bemoeizorg goed te laten functioneren zijn de lokale netwerken essentieel.

Begin 2007 hebben de gemeenten in de Kop van Noord-Holland besloten:

1. in te stemmen met de continuering van de huidige infrastructuur voor bemoeizorg in de Kop van Noord-Holland.
2. De besteding van de OGGz-middelen te betrekken bij de uitwerking van het Stedelijk Kompas Kop van Noord-Holland.
3. Als voorschot hierop al te besluiten:
 - een coördinatiepunt in te richten bij de GGD;
 - de OGGZ-middelen aan te wenden voor de versterking van de dak- en thuislozenopvang.

In de loop van 2007 werd daarnaast besloten de GGZ een bijdrage te verlenen voor het continueren van de OGGz-inzet vanuit de wijkteams, die ook opereren in de gemeenten van de Kop van Noord-Holland.

Met betrekking tot de specifieke verslavingszorg zijn de volgende aandachtspunten van belang:

Medio 2006 heeft de gemeente Den Helder de notitie verslavingszorg vastgesteld.

Als standaardaanbod verslavingszorg is daarin vastgesteld:

- A. Specifieke preventieactiviteiten gericht op doelgroepen (onderwijs, jeugd, risicogroepen, individuen met een verslaving).
- B. Regionaal toegankelijke loketten voor verkenning eerste problematiek (intake, diagnostiek en lichte behandelvormen).
- C. Toegang tot zwaardere behandelvormen (deeltijdbehandeling en (opname) kliniek voor duale problematiek enz.).
- D. Een dekkend zorgaanbod voor langdurige verslaafden met een daarbij behorend zorgprogramma (bv. methadonverstrekking met basiszorg, beschermd wonen functies, inloop enz.).
- E. Kortdurende laagdrempelige crisisopname; medische screening en ontgiftiging;
- F. Aansluiting bij OGGZ en eerste opvang in crisissituaties.

De onderdelen A, B en D en F dienen voor iedere subregio beschikbaar te zijn op basis van overal geldende zorgprogramma's. De onderdelen C en E moeten als bovenregionale zorg beschikbaar zijn.

Op 1 oktober 2007 is het project Eigen Kracht van het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) van start gegaan. Het project is mogelijk gemaakt met geld van de provincie en loopt voor 2 jaar.

Eigen Kracht is een nieuwe aanpak waarbij slachtoffer, dader, familie en vrienden samen aan de slag gaan, ondersteund door een coördinator.

Een nieuwe vorm van dienstverlening in de zorg en begeleiding voor mensen met een psychisch en psychisch-sociaal probleem zijn de zorgboerderijen. In de gemeente Wieringermeer zijn een aantal zorgboerderijen actief. Doel is om cliënten in een andere omgeving op te vangen dan de instelling of de thuissituatie en weer enig structuur in het dagritme aan te leren. De financiering voor deze zorg vindt plaats vanuit de AWBZ.

Relatie met ander beleidsontwikkelingen.

Lokaal

Lokaal welzijnsbeleid.
Lokaal Gezondheidsbeleid.
Veiligheidsbeleid.

Regionaal

GGD
Regionaal Veiligheidsbeleid.

Doelstellingen op prestatieveld 7/8/9/

Het terugdringen van dak- en thuisloosheid en het bieden van zodanige opvang en ondersteuning aan dak- en thuislozen dat zij een zo zelfredzaam en menswaardig mogelijk bestaan kunnen leiden.

Het terugdringen van huiselijk geweld, het bieden van tijdelijke opvang en hulp aan slachtoffers (en daders) van huiselijk geweld.

Er voor zorgen dat de groep kwetsbaren in de samenleving zo klein mogelijk blijft, in beeld wordt gebracht en wordt doorgeleid naar zorg of dienstverlening.

Het voorkomen en terugdringen van verslaving en het bieden van een menswaardig bestaan aan chronisch verslaafden.

Tegelijkertijd is het signaleren en bestrijden van overlast een impliciet onderdeel van bovenstaande doelstellingen.

Prioriteiten voor de komende 4 jaar. De Wmo-agenda.

<u>Prioriteit</u>	<u>Hoe</u>	<u>Wanneer</u>
Herijking regionaal beleid voor maatschappelijke opvang.	Nota Maatschappelijke Opvang van centrumgemeente Den Helder	<u>2008</u>
Er zijn voldoende plaatsen voor beschermd en begeleid wonen als het gat om maatschappelijke opvang.	Behoeftte in kaart brengen. Het aantal opvangplaatsen is in 2010 conform het Stedelijk Kompas uitgebreid.	<u>2010</u>
Huiselijk geweld moet zo min mogelijk plaatsvinden, maar als het plaatsvindt moet wel zoveel mogelijk gemeld worden.	Grotere bekendheid van het ASHG/ sensitiviteit van de lokale buurt vergroten (zie prestatieveld 2).	<u>2008/9</u>
Instellingen werken effectief en efficiënt samen bij de aanpak van huiselijk geweld.	In 2010 met alle betrokken instellingen een convenant sluiten	2009/2010
Het bereiken van een groter deel van de	Vergroten van sensitiviteit en bekommring.	2008/2011.

groep zorgwekkende zorgmijders	Wijk/buurtgerichte aanpak.	
Preventieve aanpak verslaving jongeren	In samenhang met het lokaal gezondheidsbeleid een repeterend offensief naar de doelgroep en betrokkenen.	<u>2008/2011.</u>

Hoofdstuk 3. De financiële paragraaf.

De gemeente Wieringermeer ontving in 2007 via de algemene uitkering middelen voor uitvoering van de Wmo-taken, die t/m 2006 werden uitgevoerd op grond van de Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten. Daarnaast ontving de gemeente in 2007 een integratie-uitkering voor uitvoering van nieuwe taken (hulp bij het huishouden en subsidieregelingen). Ook voor de uitvoeringskosten van nieuwe taken ontvangt de gemeente een uitvoeringsbudget.

De gemeente krijgt geen extra middelen voor andere nieuwe taken in het kader van de Wmo, zoals b.v. de uitvoering van het Wmo-loket en de ondersteuningstaak voor mantelzorgers en vrijwilligers.

Financiële risico's

1. De meerjarenbegroting biedt op de domeinen van de Wmo geen of nauwelijks ruimte voor nieuw Wmo-beleid. Er is geen budget beschikbaar gesteld voor vernieuwing en verandering, terwijl nieuwe initiatieven wel noodzakelijk zijn om handen en voeten te geven aan het Wmo-beleid.
2. De hoogte van de integratie-uitkering Hulp bij het huishouden werd voor het invoeringsjaar 2007 vastgesteld op grond van historische budgetten. In 2008 zijn de budgetten toebedeeld op grond van een objectief verdeelmodel. Voor onze gemeente betekent dit een forse aderlating: In 2007 bedraagt het budget inclusief uitvoeringskosten en subsidiegelden: € 1.298.353,-- voor 2008: € 1.069.487,--.

Een en ander betekent dat de huidige budgetten - vooralsnog - het financiële kader vormen voor de gehele uitvoering van de Wmo.

Wanneer we kijken naar de uitgaven van de Hulp bij het huishouden voor de Wmo dan is de verwachting dat er voor 2007 sprake is van een onderschrijding (10 %). De verwachting voor 2008 is dat -op grond van de huidige inzichten- het budget voldoende is om de kosten te dekken.

Nieuw beleid Wmo.

Voor nieuw beleid zijn de marges uiterst smal.

Wanneer middelen die vrijvallen door efficiencymaatregelen en verandering/vernieuwing ten goede komen aan het te ontwikkelen Wmo-beleid geeft dat enige speelruimte.

Voor het overige is herschikking van de budgetten op de totale Wmo-begroting een mogelijkheid tot herijking en verandering van bestaand beleid.

Daarnaast zal per begrotingsjaar bij de verder uitrol van de Wmo-agenda een beslissing gemaakt moeten worden over het inzetten van vrijval en extra budget dat beschikbaar gesteld wordt voor nieuw beleid op de prestatievelden van de Wmo.

Deze notitie is vastgesteld in de vergadering van het college van Ben W van 12 februari 2008.